



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 171/05-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť O. D., B., P. Z., B., L. B., B., Ľ. M., B., P. T., B., P. O., B., R. Ď., V., M. T., P., M. P., B., P. G., B., R. K., S., D. S., P., a J. D., P., zastúpených advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo priznaného v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 7 ods. 1, čl. 93 ods. 1 a s čl. 2 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky tým, že Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 1596 z 11. mája 2005 vyslovila súhlas so Zmluvou o Ústave pre Európu bez toho, aby zároveň v súlade s čl. 7 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky schválila ústavný zákon o vstupe Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi, ktorý by podliehal potvrdeniu v referende, spolu s ich návrhom na odloženie vykonateľnosti uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 1516 z 11. mája 2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť O. D., P. Z., L. B., Ľ. M., P. T., P. O., R. Ď., M. T., M. P., P. G., R. K., D. S. a J. D. p r i j í m a na ďalšie konanie.

2. Podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov o d k l a d á vykonateľnosť uznesenia Národnej rady

Slovenskej republiky č. 1596 z 11. mája 2005, ktorým Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas so Zmluvou o Ústave pre Európu a rozhodla, že Zmluva o Ústave pre Európu je medzinárodná zmluva podľa čl. 7 ods. 2 v spojení s čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a táto zmluva má prednosť pred zákonmi.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2005 doručená sťažnosť O. D., B., P. Z., B., L. B., B., Ľ. M., B., P. T., B., P. O., B., R. Ď., V., M. T., P., M. P., B., P. G., B., R. K., S., D. S., P., a J. D., P. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo priznaného v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 7 ods. 1, čl. 93 ods. 1 a s čl. 2 ods. 1 ústavy tým, že Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) uznesením č. 1596 z 11. mája 2005 vyslovila súhlas so Zmluvou o Ústave pre Európu (ďalej len „Zmluva“) bez toho, aby zároveň v súlade s čl. 7 ods. 1 ústavy schválila ústavný zákon o vstupe Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi, ktorý by podliehal potvrdeniu v referende.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia označili za porušovateľa nimi označených základných práv národnú radu, ktorá je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky (čl. 72 ústavy). Konaním, ktorým došlo k porušeniu základných práv sťažovateľov, je schválenie uznesenia národnej rady č. 1596 z 11. mája 2005, ktorým národná rada vyslovila súhlas so Zmluvou.

Národná rada 11. mája 2005 prerokovala návrh na vyslovenie súhlasu so Zmluvou podľa čl. 86 písm. d) ústavy, v súlade s čl. 7 ods. 2 ústavy vyslovila súhlas so Zmluvou a zároveň rozhodla, že Zmluva je medzinárodná zmluva podľa čl. 7 ods. 2 v spojení s čl. 7

ods. 5 ústavy a táto zmluva má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky (parlamentná tlač č. 932).

Národná rada hlasovaním rozhodla, že Zmluva je medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy, v ktorom sa uvádza, že „Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu”. Podľa názoru sťažovateľov je Zmluva medzinárodnou zmluvou o vstupe Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi, ktorá sa schvaľuje ústavným zákonom [čl. 86 písm. b) ústavy], ktorý sa následne potvrdí referendum, tak ako to predpokladá čl. 7 ods. 1 ústavy: „Slovenská republika môže na základe slobodného rozhodnutia vstúpiť do štátneho zväzku s inými štátmi. O vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi alebo o vystúpení z tohto zväzku sa rozhodne ústavným zákonom, ktorý sa potvrdí referendum.”

Právny názor, že Zmluva je medzinárodnou zmluvou o vstupe Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi a vyžaduje schválenie ústavným zákonom, ktorý sa následne potvrdí referendum, sťažovatelia opierajú o tieto argumenty:

1. Európska únia by v prípade nadobudnutia platnosti Zmluvy bola štátnym zväzkom, pretože by bola útvarom vykazujúcim znaky a plniacim funkcie štátneho zväzku.

2. Vstup Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi vyžaduje schválenie ústavným zákonom, ktorý sa potvrdí referendum. Iný spôsob vstupu Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi nie je možný.

3. V Slovenskej republike sa dosiaľ nekonalo referendum o vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi podľa čl. 7 ods. 1 ústavy a čl. 93 ods. 1 ústavy, preto je podľa nich nevyhnutné, aby sa o Zmluve, ktorá konštituuje Európsku úniu ako štátny zväzok, rozhodovalo prostredníctvom ústavného zákona o vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi, ktorý by podliehal potvrdeniu referendum. Pritom uvádzajú, že ak by chcel niekto toto

konštatovanie spochybníť, musel by sa vysporiadať s otázkou, pri akej inej príležitosti, ak nie pri schvaľovaní Zmluvy, by sa mal uplatniť postup podľa čl. 7 ods. 1 ústavy týkajúci sa vstupu do štátneho zväzku s inými štátmi, keďže je evidentné, že po nadobudnutí platnosti Zmluvy bude Európska únia štátnym zväzkom, Slovenská republika bude členom tohto štátneho zväzku a žiadny ústavný zákon o vstupe do štátneho zväzku s inými štátmi, ktorý by bol potvrdený referendum, zatiaľ nebol schválený.

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd na základe dôvodov uvedených v sťažnosti po jej prerokovaní rozhodol takto:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľov priamo sa zúčastňovať na správe verejných vecí priznané v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 7 ods. 1, čl. 93 ods. 1 a čl. 2 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené tým, že Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 1596 zo dňa 11. mája 2005 vyslovila súhlas so Zmluvou o Ústave pre Európu bez toho, aby zároveň v súlade s čl. 7 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky schválila ústavný zákon o vstupe Slovenskej republiky do štátneho zväzku, ktorý by podliehal potvrdeniu v referende.

3. Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 1596 zo dňa 11. mája 2005 sa podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 56 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov zrušuje.“

Sťažovatelia ďalej navrhujú, aby ústavný súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že Zmluva je medzinárodná zmluva o vstupe Slovenskej republiky do štátneho zväzku s inými štátmi, ktorý je podľa čl. 7 ods. 1 ústavy schvaľovaný ústavným zákonom, ktorý sa potvrdzuje referendum.

Sťažovatelia tiež navrhujú, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“⁴⁾ po predbežnom prerokovaní návrhu odložil vykonateľnosť uznesenia národnej rady č. 1596 z 11. mája 2005, ktorým národná rada vyslovila súhlas so Zmluvou, a uložil prezidentovi Slovenskej republiky, aby sa do rozhodnutia vo veci samej zdržal ratifikácie Zmluvy.

Odklad vykonateľnosti uznesenia národnej rady je podľa sťažovateľov odôvodnený dôležitým verejným záujmom, ktorý spočíva v tom, že postup štátnych orgánov Slovenskej republiky - národnej rady a prezidenta Slovenskej republiky - pri ratifikácii takého dôležitého dokumentu, akým je Zmluva, musí byť zbavený akýchkoľvek pochybností o tom, či je v súlade s ústavou.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia ako občania Slovenskej republiky žiadajú vysloviť porušenie ich základného práva podľa čl. 30 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 7 ods. 1, čl. 93 ods. 1 a s čl. 2 ods. 1 ústavy v súvislosti s postupom národnej rady pri schvaľovaní uznesenia č. 1596 z 11. mája 2005 o vyslovení súhlasu so Zmluvou, ktorým podľa nich zasiahla do nimi označeného základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo, resp. im odoprela prístup k tomuto právu a jeho výkon.

1. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Keďže existenciu takýchto dôvodov ústavný súd nezistil, rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

2. Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľov a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia. Vychádzal pritom z § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého „ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti, najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom“.

Sťažovatelia namietajú zvolený postup národnej rady pri vyslovovaní súhlasu so Zmluvou, ktorým podľa nich národná rada zasiahla do ich základného práva zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo podľa čl. 30 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 7 ods. 1, čl. 93 ods. 1 a čl. 2 ods. 1 ústavy.

Odklad vykonateľnosti je odôvodnený dôležitým verejným záujmom, ktorý ústavný súd vidí v tom, že postup národnej rady pri schvaľovaní uznesenia č. 1596 z 11. mája 2005, ktorým vyslovila súhlas so Zmluvou, musí byť zbavený akýchkoľvek pochybností o tom, či je v súlade s ústavou. V okolnostiach prípadu je tento verejný záujem zvýraznený tým, že ide o rozhodnutie národnej rady, ktoré sa týka všetkých občanov Slovenskej republiky.

Odkladom vykonateľnosti nevzniká žiadnym osobám ujma, ktorá by bola porovnateľná s ujmu, ktorá by vznikla, ak by sa pri postupe národnej rady pri schvaľovaní označeného uznesenia o súhlase so Zmluvou zistilo porušenie ústavnosti.

Odklad vykonateľnosti znamená, že do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej prezident Slovenskej republiky nemôže ratifikovať Zmluvu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2005